No. 268. 1848.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 3,00; voor de buitensteden *f* 3,50; franco door het geheele Rijk.

Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

ZATURDAG, 4 MAART.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents ze gelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 3 Maart.

In de beschouwing der groote gebeurtenissen van den dag, is het noodzakelijk voor den handel en de nijverheid, gelijk voor de openbare rust, dat men niet een panischen schrik behoude, als het eenigzins te vermijden is. Hoe spoediger de bevolking tot kalmte terugkeert, hoe veiliger hare belangen zullen behoed zijn tegen heillooze rampspoeden. De vrees, wanneer zij groote angsten voedt, is eene even zoo kwade raadgeefster, als het blinde vertrouwen, dat met gesloten oogen naar den afgrond snelt. Is het dan niet zaak, dat men den val der monarchie in Frankrijk betreure als een *fait accompli*, en de republiek beschouwe in verband met de kansen, die zij heeft om wel te slagen?

Het is eene ongerijmdheid nu nog in de revolutie, gelijk zij thans loopt, de republiek van 1793 te willen zien. Dat zij niet kan worden, wat zij toen zoo vloekwaardig geweest is, dat zullen wij niet beweren; maar dit beweren wij, dat zij thans daarvan niet de minste sporen draagt.

Gelijk de zaak daar nu feitelijk ligt, helpt het niet, jammerkreten aan te heffen over hetgeen gebeurd is; er doet zich de vraag voor, wat de toekomst leveren zal? Van de beantwoording dezer vraag moet het afhangen, of de bevolking al dan niet moet blijven prijs gegeven aan eene paniek, die allen drukt, allen ontmoedigt, en zoo de spanning te lang duurt, eindigen zal met groote ongelukken te veroorzaken.

En om die vraag te onderzoeken, moet men niet de overdrevene geruchten tot grondslag nemen, die de eerste mare der gebeurtenissen heeft aangebragt, noch zich een schrikbeeld maken van het woord republiek, omdat zij zoo vloekwaardig was in 93; men neme de feiten, gelijk zij zijn. En dan zal men verheugd zijn, dat te midden van zooveel angstige bezorgdheid, dáár wáár men alleen grond meende te hebben om alles te moeten vreezen, te gelijk grond heeft gevonden, om tevens alles te mogen hopen.

Op dit oogenblik zijn reeds alle partijen van Frankrijk in één gesmolten. Hetzij zulks plaats hebbe uit overtuiging, hetzij het geschiede uit vrees, het is en blijft een wonderlijk feit, dat het in korte dagen mogelijk is geweest, eene republiek door gansch Frankrijk met eenparige stemmen uit te roepen en te doen aannemen. En is het tevens niet een groote stap gedaan voor den vrede van Europa en de rust van Frankrijk?

Het is onnoodig te spreken van de partij van Louis Philippe; zij bestaat niet. Als men een bewijs wil van hetgeen wij in ons voorlaatst nummer van zijn gouvernement zeiden, hier hebt gij 't bewijs: Een koningschap, dat 18 jaren leven telde, en niet bij magte is geweest zich eene partij te vormen! Het geheele gouvernement is in de republiek gesmolten uit eigenbelang.

De partij der legitimisten, zij is de laatste jaren merkelijk verminderd. En thans? zoo wij de berigten geloo ven, die de nieuwspapieren aanbrengen, zij spant alle mogelijke krachten in, om de departementen, waar zij het meeste aanhangers onder het volk telt, voor de republiek te winnen.

De Bonapartisten zijn magteloos.

Als men dus den toestand van Frankrijk opneemt, dan heeft men de gansche burgerij van Frankrijk, het Julij-gouvernement, de legitimisten, de Bonapartisten, en de republikeinen, die allen zamenwerken, om de republiek te behoeden voor anarchie, tegen de woelingen van het gepeupel, dat kan en zal worden opgezet door communisten.

Die onverwachte eenheid van alle partijen met het gezonde en grootste deel der bevolking, is een groot resultaat. Niemand zoude hebben durven hopen, die eenheid ooit tot stand gebragt te zien, veel minder in drie dagen tijds; en men moet waarlijk daarin dankbaar den vinger Gods erkennen, die door die eenheid Frankrijk en Europa kan vrijwaren van gruwelijke rampen.

In die eenheid ligt de toekomst. Wordt zij verbroken, en het kan zoo ligtelijk gebeuren, vrees dan alles. Maar zoo lang die eenheid staat, en wij hopen, dat zij staan zal, tot dat de wetgevende vergadering een regelmatig gouvernement zal hebben gevestigd, zoo lang ook heeft men reden, om op het behoud en de rust van Europa te vertrouwen.

Het voorloopig gouvernement der Fransche republiek heeft weder een aantal proclamatiën uitgevaardigd.

Eene derzelve, in de *Moniteur* opgenomen, luidt aldus:

»FRANSCHE REPUBLIEK.

»*Vrijheid, Gelijkheid, Broederschap.*

»Het provisioneel gouvernement.

»Verklaart, dat elk nieuw stelsel van staatkunde moet worden uitgedrukt in een nieuw stelsel van krediet en belasting.

»Dat het belasting-stelsel der Fransche Republiek ten doel moet hebben eene meer billijke verdeeling der belastingen.

»Dat die billijkheid natuurlijk tengevolge hebben zal, een verbeterden toestand des volks en eene vermindering van die lasten, welke op den arbeid drukken.

»Dat er thans belastingen bestaan, waarvan de opheffing zeer regtmatig wordt gevorderd.

»Dat eene der eerste wetten, die aan de nationale vergadering zullen worden voorgedragen, zal bestaan in *een nieuw budget, waarin het voorloopig bestuur vervulling zal schenken aan wenschen, waarin het mede deel en voornamelijk betreffende de indirecte belastingen, het ootroot, het zegel voor dagbladen en alle andere heffingen, die op voedingsmiddelen des volks en op de middelen tot uitdrukking der gedachte drukken.*

»De provisionele regering heeft vast besloten, aan de nationale vergadering opregtelijk een budjet voor te dragen, op de hiervoor gestelde beginselen gebouwd.

»Maar zij acht het haren strengsten pligt, den burgeren te herinneren, dat omtrent geen stelsel van belasting door een provisioneel bewind beslist kan worden; dat het aan de afgevaardigden der geheele natie toekomt, om hierover oppermagtig te beslissen; dat elk ander gedrag der provisionele regering eene vermetele aanmatiging zou insluiten.

»Zij herinnert daarenboven, dat de Fransche republiek, ofschoon erfgename eener regering van verkwisting en omkooping, al de aangegane verbindtenissen aanneemt en onwankelbaar wil houden, en getrouw wil blijven aan alle contracten.

»Dat het, te midden der voorbijgaande moeijelijkheden, die van alle groote staatsbeweging onafscheidelijk zijn, de hoogste onvoorzigtigheid zou wezen, de hulpbronnen der schatkist te verminderen.

»Dat men, zulks doende, gevaar zou loopen de gewigtigste diensttakken in de waagschaal te brengen; en nog minder zou kunnen denken om zich tegen de gebeurtenissen te bereiden, van welke Frankrijk en Europa getuigen kunnen zijn.

»Om deze redenen besluit de provisionele regering:

»Art. 1. Alle belastingen, zonder uitzondering, zullen op den bestaanden voet blijven geheven worden.

»Art. 2 De goede burgers worden in naam der vaderlandsliefde genoopt, de betaling hunner belastingen niet te vertragen.

»Art. 3. De provisionele regering verbindt zich, aan de Nationale Vergadering een budget voor te dragen, in hetwelk de belastingen op het zegel der periodieke drukpers, de stedelijke belasting, die op het zout zullen worden afgeschaft. Eene wet zal worden voorgedragen, welke het stelsel der indirecte belastingen allerwezenlijkst zal wijzigen."

Nog heeft de voorloopige regering bij onderscheidene publicatiën besloten:

De titel van generaal van divisie, en die van generaal van brigade worden in het leger hersteld.

Een ieder, die bevonden wordt, geschriften zonder naam van drukker aan te plakken of te verspreiden, zal met de zwaarste straffen gestraft worden.

Alle oude adellijke titels worden afgeschaft, de benamingen daaraan verbonden, worden verboden; zij mogen in het publiek niet meer gevoerd worden, noch in eenigerlei publieke akte voorkomen.

De municipale raad van Parijs is ontbonden.

De woning van den gewezen kanselier in het paleis *Petit Luxembourg* wordt afgestaan aan den heer Dupont (de l'Eure,) president van het voorloopig bestuur.

De revolutionnaire beweging gaat steeds voort met zich langs een vreedzamen weg in Frankrijk uit te breiden. De nieuwe orde van zaken is in de meeste departementen reeds geproclameerd, zonder onlusten te verwekken. Behalve de plaatsen, waarvan men per telegraaf berigt heeft ontvangen van de afkondiging der republiek (en die gisteren daarom zijn medegedeeld), heeft men, volgens de op heden ontvangen dagbladen nog tijding bekomen van de departementen Allier, Aube, Ardennes, Calvados, Ariége, Charante, Corrèze, Côte, d'Or, Creuze, Drome, Haute-Garonne, Gers, Gironde, Indre et Loire, Nord, Loire, Basses Pyrenées, Seine et Marne, Seine et Oise, Vendée, Yonne, enz.

Te Straatsburg wacht de stedelijke raad de bevelen van het gouvernement.

Te Marseille wordt de orde bewaard door eene nationale garde.

Te Valence zijn de autoriteiten vergaderd.

Te Reims handhaaft de nationale garde de orde met eene heldhaftige volharding.

Men heeft geene sporen ontdekt van het verblijf of den doortogt van Louis Philippe en zijne familie te Poitiers, Metz, Nantes en Cherburg gelijk men heeft verhaald.

Tijdingen van Ussel en van la Creuze zijn zeer geruststellend.

Men ziet het, de beweging heeft zich met eene verwonderlijke snelheid en als een tooverslag door geheel Frankrijk verbreid. Dagelijks ontvangt de regering nog nieuwe toetredingen. Nergens heeft de invoering der nieuwe staatsregeling eenige beduidenden tegenstand gevonden.

De Parijsche bladen van den 24 Feb. waarvan wij door de stoornis in de posterij waren verstoken gebleven. zijn ons eindelijk geworden. Zij behelzen slechts oud nieuws. De *National* geeft het volledigste verslag van de gebeurtenissen van 23 Feb. Dit blad heeft in de crisis eene hoogst gewigtige rol gespeeld. Zijne bureaux vloeiden gestadig over van lieden die bevelen of instructien kwamen vragen, en het was daar zoo te zeggen het hoofdkwartier van den opstand. De heer Marrast, de hoofdredacteur heeft onderscheidene malen tot het volk gesproken. Hij was als het ware de opperbevelhebber. Intusschen kan men veilig verzekeren dat op den avond van 23, de *National* zelf nog niet verwachtte dat de worsteling zou eindigen met de proclamatie der republiek.

Den 1 Maart bleef te Parijs de orde heerschen. De beweging verbreidt zich snel door geheel Frankrijk. Het meest in het oogvallend besluit van het provisioneel bestuur is de afschaffing van alle adelijke titels. Een ander kondigt een nieuw stelsel van belastingen aan. Men weet nog altijd niet waar Louis Philippe en de koningin beland zijn.

Het schijnt dat de leden der koninklijke familie, na het verlaten van Dreux, uit elkander zijn gegaan, om geen achterdocht op te wekken. De hertog van Nemours, de hertog en hertogin van Saxen-Coburg met hunne drie kinderen en de hertogin van Montpensier zijn de eenigsten die Engeland hebben bereikt.

De laatste verkeerde in groot gevaar te Abbeville, waar zij herkend en vervolgd werd door het gepeupel, zij heeft haar behoud te danken gehad aan een edelmoedig burger die haar ingenomen heeft en door eene achterdeur liet ontkomen.

Men leest in het *Memorial de Rouen*. Wij vernemen uit eene echte bron dat onderscheidene leden der koninklijke familie in een deerniswaardigen toestand te Eu zijn aangekomen. De hertogin van Orleans kwam daar aan zonder rijtuig met hare twee kinderen, met slijk bedekt en maar half gekleed. Op het gerucht daarvan is de nationale garde opgekomen en heeft besloten de plaats zóólang te verdedigen, tot dat de vorstelijke personen in veiligheid zouden zijn. Onder een geleide van een escorte der nationale garde zijn zij te Tréport scheep gegaan.

Men leest in de *National* het volgende :

»De heer de Quatrebarbes, Afgevaardigde, tot de legitimistische partij behoorende, is naar de departementen van Bretagne en de Vendée vertrokken, belast met eene staatkundige zending van zijne Parijsche vrienden. Deze hebben bepaald, dat, in de tegenwoordige tijdsomstandigheden alle Franschen hunnen invloed en gezag behoorden aan te wenden om de binnenlandsche verdeeldheden te beletten, of om ze dadelijk te doen ophouden, indien zij, ongelukkiger wijze, op eenige punten reeds waren uitgebarsten."

De *Moniteur* geeft het volgende te lezen:

»Wij maken hier gaarne melding van een voorbeeld, hetwelk ten bewijze strekt, dat de zaak der republiek niet alleen door de lieden van staatkundige meening, maar ook door de godsdienst wordt omhelsd.

»De dames-religieusen van het H. Hart, hebben in de grootste hitte van het gevecht in de laatst verloopen Februarij-dagen, de gekwetsten in hun gesticht opgenomen en met de hartroerendste zorgvuldigheid verpleegd.

»Bovendien hebben zij voor 500 franken ten behoeve der gekwetsten ingeschreven en een viertal bedden met hun toebehooren naar het paleis der Tuilleriën gezonden, alwaar voortaan oude werklieden zullen worden verpleegd, en zes arme weesjes, kinderen, wier vaders in den strijd gesneuveld waren, tot zich genomen."

De hertog van Dalmatië heeft zijn hôtel in de straat der universiteit niet verlaten. De schildwachthuisjes voor zijne deur zijn verdwenen. Het hôtel is door het volk ontzien, en men had met krijt op de deur geschreven: *Wapens gegeven;* welke woorden tot bescherming strekten van die burgers, welke wapens aan het volk hadden verschaft.

Ter beurze te Parijs was den 1 Maart weder geen handel in effecten. Men meende echter aanstaanden Maandag den handel te zullen hervatten. De Coulissiers willen zich aan de door het parket vastgestelde compensatie-koersen niet onderwerpen, zij stellen dien der 3 pCts. op 72 fr.

De beurs zal tot nader order niet geopend worden. Echter heeft de handel zijnen gewonen loop weder hernomen. De bankiers disconteren zoo als vroeger en de betalingen hebben geregeld plaats. De fabrieken hebben hunne werkzaamheden hervat. De werklieden zijn over het algemeen zeer handelbaar. Uit een en ander schijnt te blijken, dat de republiek vrij wil blijven van alle buitensporigheden.

De Heer Dupin is in zijn post van procureur-generaal bij het hof van cassatie vervangen door den heer Baroche.

Mgr. de aartsbisschop van Parijs heeft de pastoors uitgenoodigd aan de bevelen van het voorloopig bewind te gehoorzamen en op de kerkelijke gebouwen de republikeinsche vlag uit te steken.

Van Rouaan wordt het treurig berigt gemeld, dat eenige werklieden door middel van geschut dat zij overmeesterd hadden, een tunnel van den spoorweg hebben vernield, ten gevolge waarvan een trein met koopwaren zou verongelukt zijn.

Met de volgende woorden, wees de heer de Lamartine eene opgewondene menigte af, welke buitensporige eischen deed hooren: »Hoe is het mogelijk, God heeft voor u een wonder gewrocht; gij zijt in drie dagen drie eeuwen vooruit gegaan, en nog zijt gij ontevreden. Gij zijt ondankbaren.

De markies de Polignac, tweede zoon van den minister van Karel X, heeft zich bij de mobiele nationale garde doen inschrijven. Hij is eenstemmig tot kapitein benoemd.

De heer Lamennais geeft een nieuw blad uit, onder den titel van: *Le peuple constituant*. Het onderscheidt zich door zijne godsdienstige gevoelens.

Sedert een paar dagen hebben meer dan 100,000 in het zwart gekleede lieden zich aan het stadhuis vervoegd, om posten te vragen. Zij zijn vrij scherp aan de deur afgewezen.

De Engelsche gezant heeft ten gevolge der instructie van lord Palmerston een nieuwe bijeenkomst gehad met den heer Lamartine. De vriendschapsbetrekkingen tusschen beide volken zullen voortduren.

De heer Sauzet expresident van de Kamer der afgevaardigden, is toegetreden tot het provisioneel gouvernement.

Men zegt, dat de heer Rothschild 41 millioen aan schatkistbiljetten bij de schatkist heeft gedeponeerd, als waarborg voor de volgende stortingen van zijne laatste leening.

Te Marseille hebben ernstige onlusten plaats gehad, men heeft getracht te plunderen en op vele plaatsen de gaslantaarns verbrijzeld.

De stoompaket Castor, heeft den 28 te Marseille de volgende berigten aangebragt:

Op het oogenblik dat de boot Civita-Vecchia verliet, kreeg men daar de tijding dat Pius IX eene constitutie aan zijn volk had geschonken.

Betreffende het vertrek van koning Lodewijk Philips en zijne gemalin leest men in een Parijsch blad de volgende bijzonderheden:

»Niet één blad heeft nog een naauwkeurig verhaal geleverd van het laatste tooneel eener regering, die binnen weinige uren is ten einde geloopen. De reden hiervan is gemakkelijk te begrijpen; want slechts weinige personen waren er getuigen van, en de spanning was daartoe te groot.

»Ten een ure na den middag kwam een jong mensch in burgerkleeding in galop aan, met de tijding, dat Lodewijk Philips afstand had gedaan van den troon; hij eischte, dat men dit berigt bekend zou maken. Het was de zoon van den admiraal Baudin. Eenige oogenblikken later zag men een aantal gardes te paard den tuin der Tuilleriën verlaten, alsof zij het hoofd van eenen optogt waren; met gebaren en bevelen spoorden zij de burgers aan, om zich van iedere ongeregeldheid te onthouden; zelfs hoorde men de woorden mompelen: *grand infortuné* (een doorluchtige ongelukkige.)

»Te midden van de ruiters en op den voet gevolgd door ongeveer dertig personen in verschillende uniformen, zag men Lodewijk Philips te voet voortgaan, gearmd met de koningin, op welk hij zwaar leunde; deze had een vasten gang en sloeg snelle en toornige blikken op allen, die haar omringden. Lodewijk Philips was in het zwart gekleed en droeg een ronden hoed, maar geene ridderorden. De koningin was in den zwaren rouw. Men zeide toen, dat zij zich naar de kamer der afgevaardigden begaven, om er de acte van troonsafstand over te leggen.

»Ofschoon er strenge bevelen gegeven waren, werden er toch kreten aangeheven, zoo als *leve de hervorming! leve Frankrijk!* waaronder men twee of drie stemmen onderscheidde, die *leve de koning!* riepen. Bij de obelisk van Luxor gekomen, stonden de koning en de koningin eensklaps stil, zonder dat er eene blijkbare reden voor bestond. Aanstonds zagen zij zich omringd, zoowel door de voetgangers als door de ruiters, en waren zoodanig ingesloten dat zij zich niet meer bewegen konden. Lodewijk Philips scheen door dit onverwacht opdringen eenigzins onthutst te zijn.

»Vervolgens begaven zij zich naar een met slechts één paard bespannen donkerkleurig rijtuig, waarin zich twee jonge kinderen bevonden, die met blijkbare nieuwsgierigheid, de tallooze volks-menigte aanschouwden. Dit geschiedde op weinige schreden afstands van de plaats, alwaar Lodewijk XVI onthoofd werd. Lodewijk Philips keerde zich eensklaps om, hief zijn hoed in de hoogte en sprak eenige woorden, welke echter door het gedruisch niet konden worden verstaan. De koningin keerde zich ook met dezelfde gezwindheid om, en sprak mede eenige onverstaanbare woorden. Toen ontstond er eene groote verwarring in den optogt, de paarden steigerden en allen schreeuwden door elkaâr. Van dat oogenblik af verloor men de vorstelijke personen uit het oog."

Men leest in de *Univers* den volgenden brief:

Aan den Redacteur!

Mijn geweten noopt mij het volgend feit wereldkundig te maken.

Donderdag morgen ten 10 ure verliet ik in geestelijk gewaad de wijk la Madeleine, waar mijn pligt mij geroepen had. Ik hoopte mijne woning in de straat Pot-de-Fer weder te bereiken langs het plein de la Concorde, maar de troepen en de stroomen volks, die dit plein bezetten, en vooral de aanhoudende losbrandingen, die toen plaats hadden, dwongen mij de straat Rivoli in te slaan. Ik hield vervolgens de straat Rohan, het plein van het Palais-Royal, de straat Valois, en doorliep een twintigtal andere straten tot aan de wijk Saint-Martin, nu eens gedwongen om regts dan weder links, soms ook om terug te gaan. Ik heb vijftig barricades moeten doorgaan.

Aan het begin van de straat du Reposoir, op het plein der Victoires wendde ik mij met vertrouwen tot de mannen van het volk die de barricades verdedigden. Een hunner antwoordde mij: Wees niet bevreesd, mijnheer de geestelijke, bij ons zijt gij veilig. En mij vervolgens aan de barricade brengende, zeide hij luide tot zijne medgezellen; eer aan de godsdienst; achting voor de geestelijken! laat dien braven burger doorgaan en bescherm hem. Met betuigingen van achting en bemoedigende woorden bragten zij mij tot aan de volgende barricade. Die brave lieden gaven mij de hand of namen mijnen arm om mij te geleiden, terwijl zij herhaalden: Eer aan de godsdienst! laat den braven man doorgaan. Herhaaldelijk door digte massa's opgehouden en omringd door die gewapende werklieden, bedankte ik hen voor hunne deelneming en bescherming.

Ik zie wel, zeide ik, dat gij ware vrienden van de godsdienst zijt; ik stel alle vertrouwen in uwe edele gevoelens; het is u bekend, dat de priesters, zich buiten staatkunde houdende, tevens de ware en beste vrienden des volks zijn." »O mijnheer" zeiden zij dan uit de volheid huns harten, wij willen de godsdienst schragen en de priesters eerbiedigen; wij hebben beiden noodig voor ons en onze kinderen.

Slechts aan eene barricade was er een enkel persoon die riep: »Weg met de priesters!" maar onmiddellijk werd zijne stem overschreeuwd door zijne makkers, die allen riepen »Zwijg! Leve de godsdienst! leve de priesters! wij hebben er behoefte aan!"

En ofschoon ik gedurende meer dan twee uren tusschen zoo veel geladen geweren en ontbloote sabels doorging, is niet een geweer, niet eene sabel tegen mij gerigt.

Eindelijk kwam ik aan de laatste barricade, waar ik met dezelfde genegenheid werd ontvangen. Toen ik op den top derzelve stond liet zich eene stem uit het midden de menigte hooren: »Leve mijnheer de geestelijke!" waarop straks een aantal stemmen herhaalden: »Leve mijnheer de geestelijke!" Ik dankte die brave menschen, die goede werklieden, en thans herhaal ik mijne dankbetuiging, en weet hun mijne erkentenis en mijn vertrouwen niet beter te betuigen, dan door de edele gevoelens, welke hen bezielen, openbaar te maken. In het nieuwe tijdvak, dat wordt voorbereid, zullen zij door de priesters niet worden verlaten, en zij zullen inzien, dat de godsdienst en de priesters de ware en beste volksvrienden zijn.

POUGET, *geestelijke*.

Berigten per Engelschen post aangebragt en loopende tot 1 Maart, melden:

Morgen zal de koningin op het paleis van Buckingham eene raadsvergadering houden.

Gisteren avond heeft lord Palmerston aangekondigd, dat hij van lord Normanby, onzen gezant te Parijs, de mededeeling had ontvangen, die door het voorloopig bewind aan de vreemde staten is gedaan.

De verzekering, daarin vervat, dat de nieuwe Fransche regering de meest vriendschappelijke betrekkingen met het buitenland wilde behouden, werd in het huis der gemeenten met luide toejuichingen begroet.

De Hertog van Nemours heeft met den Hertog van Montpensier, zijn intrek genomen in het gebouw van het Belgische gezantschap. De Hertog van Nemours had den Franschen gezant verlaten, omdat deze van den Heer de Lamartine eene mededeeling had ontvangen, waarin hem werd kennis gegeven van de aanvaarding van het gezag door het voorloopig bewind.

De Hertog van Montpensier is, door den Hertog van Nemours begeleid, bij de Koningin ten gehoore geweest.

Uit Dover meldt men:

»De stoomboot *Violet*, die de verdreven koninklijke familie moest opsporen, is hier van Dieppe teruggekeerd. Het gerucht liep, dat genoemde familie niet in Frankrijk is.

»De stoomboot had in eerstgenoemde plaats, geenerlei inligting omtrent Louis Philippe en de andere leden der koninklijke familie gekregen.

Men zegt, dat de heer Guizot uit Engeland aan een zijner vrienden te Parijs zou hebben geschreven, dat het vaartuig, aan welks boord hij zich bevond, vreeselijk door den storm heeft te lijden gehad. Een matroos en een passagier vonden hun dood in de golven. Bij deze gelegenheid maakt de ex-minister eene zonderlinge vergelijking. Toen hij in 1840 Londen verliet om het kabinet van 29 October te komen zamenstellen, kwam hij eenige minuten te laat, om met de *Phœnix* over te steken, die reeds al zijne goederen aan boord had; weinige uren later zonk de *Phœnix* nabij Douvres, ten gevolge eener botsing met de *Brittannia*. In 1848 had hij nog ernstiger gevaren te lijden bij het oversteken van het kanaal.

De prins van Syracuse, neef van de koningin der Franschen, en broeder van den koning van Napels is te Londen aangekomen. Hij heeft Parijs verlaten in boerenkleeding.

In de zitting van de Kamer der Vertegenwoordigers in België heeft de heer Castiau het ministerie geïnterpelleerd wegens de gebeurtenissen van de laatste dagen.

De minister van buitenlandsche zaken heeft mededeeling gegeven van een brief van den heer Lamartine, geschreven in naam der Fransche republiek. Deze brief was zeer geruststellend; de onzijdigheid van België zal gehandhaafd worden.

De minister van buitenlandsche zaken zeide het volgende:

Mijne heeren! het gouvernement heeft geene regtstreeksche officieele mededeeling ontvangen; maar de prins de Ligne heeft mij een brief doen geworden, waarin de heer Lamartine hem even als aan alle andere gezanten te Parijs kennis geeft, dat hij bezit genomen heeft van het ministerie van buitenlandsche zaken. Ik zal de eer hebben deze depêche aan de Kamer voor te lezen.

Een aantal stemmen, luister! luister!

Mijnheer de Gezant.

Ik heb de eer u te berigten, dat het voorloopig bestuur der Fransche Republiek mij de portefeuille van buitenlandsche zaken heeft toevertrouwd.

De republikeinsche vorm der nieuwe regering heeft geene verandering te weeg gebragt, noch in den rang,

dien Frankrijk in Europa bekleedt, noch in de loyale en openhartige gezindheid om de goede verstandhouding te handhaven, waarin het zich bevindt met de mogendheden, die even als Frankrijk, de onafhankelijkheid der natiën, en den vrede der wereld willen.

»Ik zal het mij tot een geluk rekenen, Prins, met alle middelen, die mij ten dienste staan, tot die overeenstemming der volken in hunne wederzijdsche waardigheid mede te werken, en aan Europa te herinneren, dat het beginsel van vrede en het beginsel van vrijheid op denzelfden dag in Frankrijk geboren zijn.

»Ontvang, enz.

(*get.*) LAMARTINE."

Het gouvernement, zoo ging de minister d'Hoffschmidt voort, heeft den Prins de Ligne uitgenoodigd, terstond aan den heer de Lamartine te antwoorden, dat het gouvernement met graagte van het voorloopig gouvernement de betuiging ontvangen had van de gevoelens, die Frankrijk bezielen jegens Mogendheden, die, even als dat land, de onafhankelijkheid der natiën en den vrede der wereld op het oog hebben; gevoelens, die zoo volmaakt overeenstemmen met die, welke men ook in België huldigt.

De heer Castiau zeide, dat de Fransche revolutie geroepen was, om door geheel de wereld verspreid te worden. Doch heer Delfosse zeide, dat wanneer deze revolutie zich door de geheele wereld verspreiden zou, België zeer wel daarvan verschoond kon blijven, vermits geene vrijheid aan de wereld meer beloven kon, dan België thans bezit. Deze woorden werden met daverende toejuichingen begroet.

Te Manheim vindt de revolutie weerklank. Men is er vrij stout begonnen met petitionneren. Den 28 riep men luide om eene burgerwacht, en de burgemeester Kolly verklaarde aan het hoofd der burgerij, dat dit het eenigste middel was, om de orde en de rust te handhaven. De Marseillaise wordt op straat gezongen en overal heerscht de grootste spanning. Pruissen gaat voort met zich te wapenen, om Duitschland te beschermen, indien de Fransche republiek buiten hare grenzen mogt willen treden.

Mgr. Ferrieri is als gezant van den H. Stoel te Constantinopel aller minzaamst ontvangen. De schismatieke Christenen, die niet tot de gemeenschap der Katholijke Kerk behooren, verheugen zich over zijne komst. De Armeniërs, die, gelijk bekend is, sedert eenigen tijd genegenheid betoonen om met den H. Stoel vereenigd te worden, hebben zich op den voorgrond gesteld.

Hun Patriarch heeft aan het Turksch gouvernement verlof doen vragen om eene deputatie aan den gezant van Rome te zenden. Dit vergund zijnde, is zij den 21 Jan. aan Mgr. Ferrieri voorgesteld. Zij bestond uit 2 personen, waaronder de Aartsbisschoppen van Egijpte en Diarbekir, de Vicarissen der Patriarchen van Constantinopel en van Jeruzalem. Dienzelfden dag werd hij begroet door eene deputatie van den schismatieken griekschen patriarch. Zij bestond uit de aartsbisschoppen van Smirna en Nicomedie en den vicaris van den patriach met een tolk. Beide deputatiën verzochten den gezant hunne gevoelens van bewondering en liefde voor Pius IX aan Z. H. kenbaar te maken.

'sGRAVENHAGE, 5 Maart. Volgens een gisteren gehouden kabinetsraad bij Z. M., bijgewoond door den Prins van Oranje en prins Frederik, heet het, dat de verliesgangen van 1843 en 1844 eerstdaags opgeheven zullen worden. De verklaring van lord John Russel is hier veel gerustheid bij het publiek verwekt.

Men meldt ons uit 's Hage 28 Februarij. Naar men verneemt is de Wel-Eerwaarde Heer J. J. Roozeboom, predikant bij de Nederduitsche Hervormde gemeente te dezer stede, schoolopziener in het 1e schooldistrict der provincie Zuid-Holland, enz.; benoemd tot Secretaris-Generaal bij het Departement voor de zaken van de Hervormde en andere Eeredienslen, behalve die der Roomsch-Katholijken, in plaats van den Heer J. D. Janssen. (verleden.) Door deze benoeming is de post van Schoolopziener in dat gedeelte der provincie vacant geworden en reeds heeft Z. Wel-Eerw. in de laatst gehoudene vergadering der tweede afdeeling van het onderwijzers-gezelschap alhier, op 26 Februarij ll. zijne aftreding, als zoodanig, bekend gemaakt.

Blijkens de in het Dagblad geleverde Statistieken bedroeg op den 1 Januarij 1840, de bevolking der Provincie Zuid-Holland 526,020 zielen. Onder deze telt men 129,433 Katholijken en 396,582 belijders van andere gezindten, zoodat de verhouding is: 1 Katholijk tegen 3 Niet-Katholijken.

Van de *elf* in de Provincie fungerende Schoolopzieners belijdt, naar men verneemt, slechts *één* de Katholijke godsdienst. Wij vertrouwen daarom, dat Z. M. keuze, bij de benoeming van eenen anderen school-opziener voor het genoemde district, op een Katholijk zal gevestigd worden, ten einde eenigzins aan de onevenredige verhouding te gemoet te komen, welke er in het getal school-opzieners van de Provincie Zuid-Holland bestaat, en billijk zal acht geven op de wenschen en regten van een aanzienlijk deel der natie.

Gisteren wilde men te Rotterdam weten, dat, naar luid van aldaar ontvangene berigten ter beurze verspreid, Lodewijk Philips en de heer Guizot zich nog in Frankrijk bevonden en hun weg naar het zuiden hadden genomen.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 3 Maart.

Tarwe 128 ℔ b. Pools. ƒ388, 395; 129 ℔ dito ƒ400; 134 ℔ Rost. ƒ323; 131 ℔ Gerders. ƒ295; 124 ℔ Vriess. ƒ212; 125 ℔ bl. dito ƒ206; 130 ℔ Kubanka ƒ252.

Rogge 116, 117 ℔ Petersb. ƒ175, 177; 120 ℔ Odessa ƒ190; 122, 124 ℔ n. inlands. ƒ185, 189; 118 ℔ Petersb. ƒ179.

Garst 116 ℔ Cheval. ƒ180.

Koolzaad. Holsteins £vl. 55. Op 9 Vaten Olie in April ek. £vl 59; Sept. en Oct. 58; Nov. 56½. *Lijnzaad* een doen; 112/13 ℔ Odessa ƒ260; 114/15 ℔ Nicomed ƒ265. In veiling 106/10 ℔ Koningsb. ƒ6¾, 7¼, ½. *Raapolie* per 6/w ƒ35; Vliegend ƒ34; primo Mei ek. ƒ32¾, 3; Sept. ƒ32¾; Oct. 33; Nov. 33, ¼; Dec. 33¼. *Lijnolie* per 6/w. ƒ27¼; Vliegend 26, ½.

Bij op heden genomen besluit van de beide Societeiten, is de Handel in Effecten uitgesteld tot Maandag 6 Maart 1848.

Gisteren is abusievelijk door ons gemeld, dat de fondsen 1 °/。 hooger gesteld waren. Het behoorde te zijn, dat de bank beleening en disconto 1 °/。 heeft verhoogd.

Wisselkoers.

2/m. Hamburg — Zigt dito — 2/m. Londen 11 75; Zigt Londen 11 85; 3/m. Lisbon. 41; 3/m. Porto 41; 2/m Petersb. 1.84.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE, INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

De Coupons, verschenen 1°. Maart 1848, van Certificaten 3 pCt. Werkelijke Schuld, worden betaald als volgt:

Van wege het Adm. Kantoor Ketwich en Voombergh, c. s., bij de Assoc. Cassa.

Saportas, c. s., bij de Ontvang- en Betaalkas.

Van Harpen, c. s., bij Bleecker en Joosting.

Brondgeest en Zoon, c. s., bij de Assoc. Cassa.

Wed. H. F. Tjeenk, c. s., idem.

L. R. Bisschopsheim, Westendorp, bij de Assoc. Cassa.

J. F. Koning en J. van der Goes, ten hunnen kantore.

H. van Dam, te Utrecht, ten zijnen kantore en alhier bij de Assoc. Cassa.

Adm. Kantoor te Delft, bij E. en H. van Cranenburgh.

Huydecoper en van Dielen te Utrecht, ten hunnen kantore en alhier bij de Assoc. Cassa.

PARTICULIERE CORRESPONDENTIE.

PARIJS, 29 Februarij.

Het buitenland zoude ons onregt doen indien het 1848 beschouwde als de toestand van 1793.

De revolutie is in drie dagen voltrokken, en op het oogenblik, dat ik schrijf, zijn er geene barricades meer, geen geweerschot wordt gehoord, de winkels zijn open, de bank betaalt, de beurs is vrij, de kerken vol geloovigen en geen huis geplunderd, tenzij de Tuilleriën, Neuilly en St. Cloud; de driekleurige vlag is gehandhaafd, en de politieke doodstraf afgeschaft. Ziedaar den toestand van Parijs.

Wij allen durven naauwelijks gelooven wat wij zien; wij allen meenden, dat het onmogelijk was zulk een resultaat door zulk eene revolutie in zoo korten tijd te erlangen. Wij zien en bewonderen het.

De goddelijke Voorzienigheid heeft vooral de godsdienst beschermd. Niet eene kerk, niet eene religieuse inrigting is verontrust. Mgr. de aartsbisschop van Parijs heeft een rondgaanden brief geschreven, vol van bezadigdheid en waardigheid en met een bewondering waardig à propos. Het Heilig Sacrament is van de Tuilleriën naar St. Roch gedragen door een leerling van de Polytechnieke school en een lid van de vereeniging van den H. Vincentius à Paulo, en zulks onder de eerbewijzigingen der aanschouwers. Pater Lacordaire heeft laatstleden Zondag in zijn Dominikaner kleed gepredikt voor 2000 toehoorders, waaronder vele gewapende werden aangetroffen. Hij is met een daverend enthusiasme begroet en toegejuicht. De priesters en zusters van liefde doorliepen de straten in hun geestelijk gewaad.

Pater Lacordaire gaat zich belasten met de directie van den UNIVERS, *die een anderen naam krijgt.* Eene inschrijving, geopend om het tekort van het blad te dekken, was in korte dagen volteekend.

De keus der mannen, die aan dit bestuur zijn, geeft onder het godsdienstig opzigt, stof tot hoop. De heer de Lamartine wil de geheele vrijheid der Kerk maar te gelijk de vernietiging der gouvernements bezoldiging; de *National* wil den terugkeer tot het oude konkordaat met de suppressie der nieuwe bisdommen. De heer Buchez, adjoint van den Maire van Parijs, de heer Andrigane, secretaris van staat bij de binnenlandsche zaken, de heer Bastide secretaris van staat van de buitenlandsche zaken, de heer de Cormenin, staatsraad verdienen alle vertrouwen. De heeren Garnier Pagès en Carnot zijn welwillend.

Wij hopen, dat onze vrienden in het buitenland niet onmiddellijk onze revolutie zullen veroordeelen ter oorzake der afgrijselijke herinneringen, die de eerste ons heeft achtergelaten. Schort uw oordeel op; deelt ons vertrouwen in de toekomst. Wij kunnen ongetwijfeld nog slechts van den eenen dag tot den anderen leven, zonder op den volgenden dag te kunnen rekenen. Maar God schijnt de oogen te openen aan hen, die ons bestrijden; misschien zal hij hunne harten eveneens openen.

Voegen wij niet bij al onze gevaren het grootste gevaar eene misdadige vrees, of de onhandige verbolgenheid der goede lieden. Wij mogen in het gewigtig oogenblik, dat wij beleven, noch onze pligten, noch onze regten vergeten. Laten wij onze pligten meer dan ooit vervullen; maar vorderen wij te gelijk dringender dan ooit onze regten. Laten wij vertrouwen, bidden, voorzigtig en tevens moedig zijn. Het zal altijd tijds genoeg zijn om te weenen. Het beste middel, om te veroorzaken dat morgen tranen vloeijen en de wereld beve, zoude zijn nu te weenen, te vreezen? En waarom zouden wij nu vreezen? Hebben wij eene andere hoop, dan die op God is gevestigd?

Maar ik eindig; vier nachten op wacht doorgebragt, geven mij aanspraak op rust.

ROME, 17 Februarij.

Het is in Rome tegenwoordig vrij vreemd gesteld, maar de toestand is er toch zoo vreesinboezemend niet als de dagbladen in het Noorden dien afschilderen. Dagelijks evenwel wint de drijvende partij meer en meer grond, schoon het getal tot hier toe maar klein is. Laatst werd er gesproken van oorlog dien men zeide aanstaande te zijn; men wilde naar het voorbeeld van Sardinië zich er toe voorbereiden, door het leger op grooteren voet te brengen. Het gerucht liep dat de consulta er gunstig voor gestemd had, maar dat het ministerie alles had verworpen. Hieruit ontstond eenige beweging, zij werd grooter en grooter door den toeloop der nieuwsgierigen, waaronder ook ik mij bevond, en bij het vallen van den avond doorliepen een vijftigtal personen, gearmd den corso onder het schreeuwen van: *Viva Pio IX!, solo abasso il ministrio! Viva la Constituzione!* Het toegeloopen volk scheen echter zelf niet te weten wat er te doen was, en waarom al die beweging ontstond; ik vroeg het aan velen, velen aan mij; maar te vergeefs. Het is wel te denken dat de Paus die weinigen in toom zal houden. Hij is verre van opgehouden te hebben hervormingen toe te staan.

Eergisteren is plotselijk een consistorium vergaderd; men weet niet waarom, maar het is waarschijnlijk om eene soort van constitutie te verleenen. Het volk wacht alles in rust en vrede af, en geen twijfel of al wat Pio IX doet, zal allerbest door het volk worden aangenomen, want de overgroote menigte is als een met hem.

Na bovengemelde beweging heeft Z. H. eene proclamatie uitgevaardigd. Deze bragt eene verbazende geestdrift te weeg, men vroeg en verkreeg verlof tot het doen eener demonstratie bij het Quirinaal. Ontelbaar was de menigte die daar zamenliep en onophoudelijk het geschreeuw van Viva. De Paus verscheen op het balcon, en deed van daar met eene sterke en heldere stem eene kleine aanspraak aan het volk. Welsprekend was die stem, die waarschuwde tegen de onbezonnenheid van eenigen; zij kwam diep uit het hart, en werd door blijde viva's van het volk bekrachtigd. Nu is alles stil, en men verwacht eene constitutie. Pius heeft gezegd dat hij nooit heeft opgehouden en nog bezig is met de verleende hervormingen meer en meer uit te breiden, zonder nogtans de bestaande instellingen van natuur te veranderen.

MENGELWERK.

KERK EN STAAT.

In de hoop van in de tegenwoordige omstandigheden eenige belangrijke — niet zelden kwalijk begrepene *questien* op te helderen, gaan wij een werk ontleden, dat, „merkwaardig als het in allen opzigte is, onder ieders bereik valt, en voor allen verstaanbaar de waarachtig katholijke liberale leer bevat, zoo als ze nog voor weinige maanden door den wijdberoemden Eerw. P. Ventura te Rome verkondigd werd.

Menigeen weigert nog te gelooven, dat allezins goede en ernstige Katholijken met opregtheid de vrijheid van godsdienst, onderwijs, drukpers, enz., *mogen* vragen. Eenigen, met ik weet niet welke vooroordeelen behebt, verkeeren in den waan, dat wij, Katholijken noodzakelijk onverzoenbare vijanden zijn van de burgerlijke vrijheid, en, door die voor te staan, het handtastelijkst bewijs onzer kwade trouw aan den dag leggen. Anderen, zonder ons juist van huichelarij te betichten, houden zich van

onzen valschaardigen tred als overtuigd, in het denkbeeld dat de vrijheden, die wij hereischen, aan het Katholicismus uit hare natuur vijandig zijn. Zijne Hoogwaardigheid, Mgr. Parisis, bisschop van Langres, heeft zich voorgesteld te bewijzen (in het werk, dat wij bedoelen, en waarvan wij stellig en spoedig eene Hollandsche vertolking te gemoet zien), dat die aantijgingen en verwijten van allen grond zijn ontbloot. Wij koesteren het vertrouwen, dat al die hem lezen, met ons moeten bekennen, dat de doorluchtige schrijver schier nergens zijn doel mist.

De geleerde prelaat stelt zich vooral zeven vragen of gewetensgevallen, zoo als hij ze noemt, ter oplossing voor, van welke oplossingen wij hier den hoofdzakelijken inhoud zullen trachten te ontwikkelen.

1°. Mag men, de wezentlijk uitsluitend katholijke leerstellingen geheel en al blijvende handhaven, in gemoede *voor allen* de vrijheid van godsdienst vragen?

Zie hier 's bisschops antwoord. Men kan de gewetensvrijheid tweeërlei beschouwen: van den kant namelijk der goddelijke wet, en van dien der burgerlijke. Een Katholijk mag geenszins, zonder zijn geloof te kort te doen, in zijn geweten het gezag der godsdienst miskennen; hij mag niet gelooven, dat de verschillende godsdiensten, in zich zelve — in hare betrekkingen tot God en 't zielenheil — beschouwd, eene gelijke *bescherming* verdienen: edoch die zelfde Katholijk kan — en in zekere gevallen moet hij — der wereldsche magt het regt weigeren, dat zij zich in gewetens- en godsdienst-zaken menge. Het is den Katholijk geoorloofd te gelooven, dat het kan zijn, dat eene regering alle godsdiensten gansch vrij laat, ja laten moet. Waar grondwetten zijn, die aan iedere godsdienst hare vrije uitoefening verzekeren, daar is niets in staat te beletten, dat men, ter gunste der Katholijke Kerk, in de aan allen toegestane burgervrijheid, ook haar aandeel vordere. Verondersteld zelfs, dat de wet, die aan elke godsdienst de burgerlijke vrijheid toezegt, onregtvaardig of tegen de godsdienst zij; ook dan nog, indien men haar gezag zou behoeven, om iets, waar men regt op had, te verkrijgen, vooral indien zulks van zeer veel belang was, ook dan nog zou men dit gewis mogen: in sommige gevallen zou men zelfs zich op haar moeten beroepen. Trouwens een hemelbreed verschil bestaat er tusschen het daarstellen eener kwade wet en het wettig gebruik dat men daarvan maakt in zijn belang, dân namelijk, wanneer zij eenmaal gemaakt is. Door zóó te handelen, doet men geenszins het kwaad, om er iets goeds uit te laten voortvloeijen; integendeel; het is met de werken des kwaads goed zien te doen; het is God navolgen, die dikwerf in de wonderbaarste werkingen Zijner Almagt eveneens te werk gaat.

Vervolgens toont de schrijver, hoe valsch het is, dat de burgerlijke wet, zonder de katholijke leer te kwetsen, nooit de burgelijke vrijheid van godsdienst zou mogen veroorloven of zelfs beschermen. Hij bewijst; dat in geen geval, hoegenaamd, een vorst de vrijheid van uitoefening en ontwikkeling aan de Katholijke Kerk mag weigeren; maar dat hij Haar somwijlen zekere voorregten, zekere bescherming niet kan toestaan, dáár namelijk, waar er voor de burgerlijke maatschappij, welker belangen hij eerst en vooral te behartigen heeft, een te groot nadeel uit moest volgen.

Niet alleen uit de belangen der maatschappij, maar ook voornamelijk uit die der H. Kerk zelve, zijn de beweeggronden te putten, om een dusdanig gedrag, oogenschijnlijk zoo in strijd met de goddelijke instellingen der H. Kerk, te regtvaardigen. De burgerlijke maatschappij, zoo om haren aard als om haar onderwerp, staat, wel is waar, verre beneden de godsdienstige, en daaruit volgt, dat het nimmer geoorloofd is hare waarachtige belangen, door eenige *positieve* handeling, aan die van den Staat op te offeren; doch dit wil geenszins zeggen, dat de vorst verpligt is, aan de burgerlijke maatschappij een merkelijk nadeel te veroorzaken, ten einde hij der godsdienst voorregten bezorge: voorregten, die haar niet noodzakelijk zijn. Te meer derhalve zal die burgerlijke verdraagzaamheid wettig, geoorloofd, ja verpligtend zijn, als zij door de belangen der H. Kerk wordt bevolen! Voorwaar, zóó is het hier in onze dagen meestentijds niet gelegen. En wie weet niet dat de bescherming, dan vooral als het eene uitsluitende, eene door wereldsche magten bevoorregte bescherming gold, der Kerk bijna altijd kwaad berokkende, of, op zijn hoogst genomen, slechts een middelmatig voordeel aanbragt?

PUBLIEKE VERKOOPING VAN HUIZEN IN HET O. Z. HEEREN-LOGEMENT,

Op Maandag 6 Maart, 's avonds ten vijf ure.

No. 1. Een Huis, Achterhuis, Tuin en Erve, Heerengracht, No. 3787.

2. Een Huis en Erve, N. Z. Achterburgwal, No. 2959. } te zamen in slag.
3. Een dito, als voren, in het Wijngaardsteegje, No. 2960. }

4. Een dito, Korte Leydsche Dwarsstraat, No. 3880. } te zamen in slag.
5. Een dito, naast Perceel No. 4, No. 3881. }

6. Een dito, Oude Nieuwstraat, No. 2248. } te zamen in slag.
7. Een dito (*Melk-Affaire*), naast Perceel No. 6. }

8. Een Huis, Tuin en Erve, Prinsengracht, No. 6162.
9. Een Huis, Achterhuis en Erve, Heerengracht, No. 3800.
10. Een Huis, Loods en Erve (*Bakkerij*), Tuinstraat, No. 4385.
11. Een Huis en Erf, Tuinstraat, No. 4074 en 75.
12. Een Huis, Tuin en Erve, Egelantiersgracht, No. 3308.
13. Een dito, Haarlemmerdijk, No. 2389.
14. Een Huis, Loods en Erve (*Bakkerij*), Kleine Houtstraat, No. 2455.
15. Een Huis, Tuin en Erve, Kerkstraat, No. 3419.
16. Een Huis en Erve, Kerkstraat, No. 4823.
17. Een dito (*Tapperij*), hoek Kloveniersburgwal en Rusland, No. 2345.
18. Een Huis, Tuin en Erve, Prinsengracht, No. 5619.
19. Eene Oblig. met Hypotheek, groot *f* 2000, rent. 5 pc. op een Huis en Erve, Haarlemmerdijk, No. 5727.
20. Eene Water-Affaire en Schipperij, waarbij het Waterschip No. 26, *de Prins*, groot 66 ton, benevens vijf Waterleggers en de toebehoorende Gereedschappen.

ADVERTENTIEN.

Eene **JUFVROUW** van de R. C. Godsdienst, tusschen 40 en 50 jaren oud, de beste getuigschriften kunnende produceren, voor dezen **HUISHOUDSTER** bij een bejaard Heer en thans die betrekking nog waarnemende bij een gezin met kinderen in Vriesland, zag zich op Mei a. s. gaarne geplaatst of bij een Pastoor of bij eene familie, onverschillig in welke provincie, terwijl het salaris zeer moderaat kan gesteld worden.

Iemand hierop reflecterende, gelieve zich met franko brieven te adresseren aan de Redactie dezer Courant.

Eene **KEUKENMEID** van goede getuigschriften voorzien, in haar laatste dienst vier jaren gewoond, wenschte tegen primo Mei weder als zoodanig geplaatst te worden. Adres bij den Uitgever dezer Courant.

R. K. BOEKHANDEL.

J. J. ARKESTEYN EN ZOON, Boekdrukkers en Boekhandelaars te 's HERTOGENBOSCH, hebben onderstaande werken voor DE VASTE allen Kerkelijk Goedgekeurd uitgegeven:

BECKER, *Overwegingen van het lijden onzes Heeren* JESUS CHRISTUS, *voornamelijk voor de Landlieden.* *f* 0.45.
BEUGELS, *Meditatien op het lijden onzes Heeren, zes Jaargangen.* . . . . *f* 1.00.
Het geheele werk compleet, gemeenzame Preken op alle Zon- en Feestdagen des jaars, met bovenstaande, in 5 deelen. . . . *f* 5.00.
DARUP, *Lessen of Epistelen en Evangeliën, op al de dagen van de Vaste, met korte Verklaringen en Gebeden.* . . . . *f* 1.00.
FRINT, *Leerreden voor den H. Tijd van de Vaste.* *f* 0.50.
GERAMB, *Verzuchtingen, Gebeden en brieven.* *f* 0 60.
. . . *Bij het graf van mijnen Verlosser.* *f* 0.10.
. . . *Uitboezeming tot den gekruisigden* JESUS. *f* 0.10.
. . . *Handboekje bij het bezoeken der Kerk wanneer het Allerheiligste Sacrament ter aanbidding is uitgesteld, verzuchting tot de H. Wonden.* . *f* 0.10.
HERFT, *De grootheid van* JESUS *in zijn lijden; eene redevoering over* ISAÏAS XIII, 1—12, *uitgesproken op Goede Vrijdag* . . . . *f* 0.15.
HOHENLOHE, *Tweetal Leerreden, de eerste uitgesproken op Goede Vrijdag, de laatste op het Paaschfeest.* *f* 0.50.
DE LA LUCERNE, *Betrachtingen over het lijden onzes Heeren* JESUS CHRISTUS . . . . *f* 1.00.
MARX, *Overwegingen voor den heiligen tijd van de Vaste, N°. 1—4.* . . . . *f* 2.40.
MESSING, *Het Boek* JONAS, *een Vaste-Exempel in vijf Homeliën* . . . . *f* 0.40.
. . . *De Dood van* JESUS *en van de zonde. Zes overwegingen in de Vaste.* . . . . . *f* 0.60.
MÜHLING, JESUS *de Verheerlijker des eeuwigen Vaders en Zaligmaker der menschheid. Zeven redevoeringen, voorgedragen in den H. Tijd van de Vaste.* *f* 0.60.
PARSMEYER, *Leerreden over eenige onderwerpen uit het lijden van onzen Heer* JESUS CHRISTUS. . . *f* 2.00.
Het geheele werk compleet, Leerredenen op alle Zon- en Feestdagen des jaars in 4 deelen. *f* 9.00.
REYRE, *Korte Preken op alle Zondagen van de Vaste, alsmede onderrigtingen over de voornaamste Feestdagen van het Jaar, in 5 deelen.* . . . *f* 4.50.
SAILER, *Overdenkingen over het lijden van* J. C. *f* 0.25.
UTBERG, *Zestal Leerreden, handelende over de geheimen der Verlossing des Menschdoms.* . . *f* 0.50.
WILDT, *Godvruchtige betrachtingen in de Vaste, verdeeld volgens de veertig dagen; tot stichting der Christelijke huisgezinnen.* . . . . . *f* 0.45.
. . . *Het Paasch- en Pinksterfeest of de verrijzenis van onzen Heer en Zaligmaker, en de Zending van den H. Geest, tot ernstige overweging van deze goddelijke, de Christelijke Godsdienst bevestigende wonderen voor Catholijke Christenen.* . . *f* 0.30.

Benevens een aantal Leerredenen op Zon- en Feestdagen *bijzonder geschikt tot Godsdienstige Lectuur en Huisaandacht; alsmede eene groote Collectie zeer gezochte Schoolwerkjes, welke bij aanvrage ter inzage worden gezonden.*

Wij hebben nog een gering getal Exemplaren, tot den verminderden prijs, van:

VAN MAASELAND, *Levensbeschrijving van Heiligen, uit alle eeuwen des christendoms, groot* 8°, 4 *deelen* *f* 4.00.
WALSH, *Vendeesche Brieven, groot* 8°, 2 *deelen.* *f* 2.50.

Bij de Wed. H. BONTAMPS, te *Venloo*, is dezer dagen van de pers gekomen en bij alle voorname R. K. Boekhandelaren verkrijgbaar gesteld:

TE DEUM (*God wij loven U*) OF DE IN DEN ZIN EN MET DE WOORDEN DER KATHOLIJKE KERK BIDDENDE CHRISTEN, *door den Schrijver der* HOSIANNA, *uit het Hoogduitsch vertaald.* Prachtuitgave op superfijn velijn papier, met titel in *Chromo* (goud en kleuren) gedrukt, en versierd met vier fijne kunstplaten in staaldruk. Een boekdeel van 588 bladz., groot in 18°; gedrukt in nieuwe galjard en brevier letter.

De algemeene en steeds voortdurende bijval, welke aan de vertaling van het gebedenboek HOSIANNA te beurt is gevallen, was eene bijzondere aanmoediging tot de uitgave eener Nederduitsche vertaling van dit nieuwe werk van denzelven Schrijver. Het gebedenboek **TE DEUM**, onderscheidt zich trouwens even als het vorige, door den vromen zin, welke er overal in doorstraalt en zijne volledigheid; ten blijke waarvan Z. H. W. de Bisschop van Regensburg, Mgr. DIEPENBROCK, bij zijne goedkeuring zegt: dat hetzelve bijzonder geschikt is, om het geloof, het innige vertrouwen en de liefde tot God te bevorderen en te versterken — en tevens de gansche Katholijke Godsdienst met de voornaamste godsdienstige betrekkingen des levens bevat.

Door denzelfden Uitgever worden verder steeds met succes verkocht:

HOSIANNA, VOLLEDIG GEBEDENBOEK VOOR ROOMSCH KATHOLIJKEN, *uit het Hoogduitsch vertaald.* Prachtuitgave op superfijn velijn papier, met vier fijne platen in staaldruk en titel in *Chromo.* Tweede druk, een boekdeel van 576 bladz. groot in 18° vermeerderd met de Vesper-Psalmen, voor den Zondag.

De schoone keuze der gebeden, de zoo verhevene als stichtende overwegingen op de hooge feestdagen, en de vrome uitboezemingen bij de plegtigheden der R. K. Godsdienst, hebben dit gebedenboek tot eene der meest verspreide in de Nederduitsche taal gemaakt; zoodat zich weldra de behoefte deed gevoelen aan *eene kleinere uitgave van hetzelfde werk in* ZAKFORMAAT, waarvan thans een tweede druk in een boekdeel van 384 bladz. groot in 32°. op superfijn velijn papier, met 4 fijne platen in staaldruk en *Chromo*-titel in den Boekhandel verspreid is.

GOD MIJNE LIEFDE. VOLLEDIG GEBEDENBOEK VOOR HARTELIJK BIDDENDE CHRISTENEN, naar het Hoogduitsch van J. A. SCHÜTZ; prachtuitgave met fraaije cader, een boekdeel van 484 bladz. groot in 16°, brevier en mignon letter, op superfijn velijn papier, versierd met 4 fijne platen in staaldruk en titel in *Chromo.*

De katholijke gebeden en gevoelvolle betrachtingen, in eene sierlijke taal, rijk aan dichterlijke denkbeelden geschreven, zijn, zegt de Schrijver zelf, »uitstortingen van een terneêr gedrukt hart, dat geleerd heeft zijnen troost eenig en alleen bij Hem te zoeken, van wien alles goeds tot ons komt," en bevelen zich als zoodanig aan alle waarlijk godvruchtige Katholijken.

OEFENINGEN EN GEBEDEN VOOR LIJDENDEN, ZIEKEN EN VOOR AFGESTORVENE CHRISTENEN, *met de getijden voor overledenen;* een boekdeel van 352 bladz. in 24° formaat.

HETZELFDE WERK, als prachtuitgave op superfijn velijn papier in klein 18°, groot 860 bladz., inhoudende eene Verzameling van Godvruchtige Oefeningen en Stichtende Gebeden in eigen leed en ziekte, alsmede Voorbede voor anderen in zulke omstandigheden, en bij het afsterven van dierbare betrekkingen.

HET BOEK DER EERSTE H. COMMUNIE, ALS GESCHIEDENIS VOOR DE JEUGD, een boekdeel van 360 bladz., groot in 32°, prachtuitgave op superfijn velijn papier met sierlijken cader, titel in *Chromo* druk, en verrijkt met vier fijne platen in staaldruk.

Onder andere vrome overwegingen bevat dit fraaije en volledig werkje, een korten levensregel na de Eerste H. Communie, het Afbeeldsel van eenen Waren Christen, en de Oefeningen en Gebeden voor het Vormsel.

Al deze Gebedenboeken, en die welke van ouds tot het fonds der Wed. H. BONTAMPS behooren, worden in keurige banden in zijden fluweel, echt marokko of turksleer, kalfsleer, best marokijn en andere banden afgeleverd, en zijn tegen zeer matig gestelde prijzen alom verkrijgbaar.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.